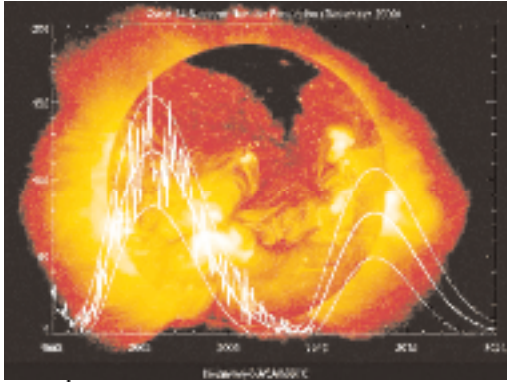

BİLİM KÜLTÜR VE EĞİTİM

2012 Felaket Senaryoları ve Gerçekler-2

Prof.Dr. Orhan Gölbaşı, Yrd.Doç.Dr. Emre Işık, Dr. Ayşegül Yelkenci (İstanbul Kültür Üniversitesi)

Marduk Gezegeni: Kendisini araştırmacı-gazeteci olarak tanıtan bir yazarın *Marduk'la Randevu: 2012* kitabı (7), gündemi aylarca meşgul etti. Televizyonlarda uzun programlar yapıldı. Köşe yazarları makaleler yazdı ve tabii ki "komplo teorileri" de gündemde yerlerini aldı. Senaryoya göre, Marduk isimli ve 3661 yıl dönemli büyük bir gezegen, 23 Aralık 2012 tarihinde Dünya'nın çok yakınından geçecek, bu nedenle Dünya'nın eksenini değiştirecek, bu da iklim felaketlerine yol açacak, Dünya seller altında kalacak, birçok ülke yok olacak ve milyarlarca insan ölecekti.

Şekil-1. Güneş leke sayısının zamanla değişimi. (Sürekli düzgün çizgi, tahmini değerleri göstermektedir).

Bu durumun bilim insanları ve NASA tarafından da bilindiği ancak halkın saklandığı ileri sürülüyordu. Yaşanacak felakete hazır olmak ve özellikle de selde korunmak için yüksek yerleşim bölgelerinde ev yaptırdığını köşe yazarlarında beyan eden gazetecilerimiz bile vardı. Buna karşılık bilim insanları Marduk diye bir gezegenin aslında hiç olmadığını ve ancak antikçağ efsanelerinde yer aldığını ileri sürdü (8).

2004'de Pluto yakınlarına kadar gelmiş olması gereken ve Dünya kadar büyük olduğu varsayılan Marduk'un toplumdaki fikri pek akla yatkın değildi. Aradan 5 yıldan fazla zaman geçmesine karşın Marduk hâlâ ortalıkta görünmüyor. Komplo teorisyenleri 2003'te keşfedilen Sedna ve 2005'de keşfedilen Eris'in Marduk olduğunu ileri sürseler de, bunun bilimsel bir temeli bulunmuyor. Sedna ve Eris bize en yakın olduğunda sırasıyla 11 milyar ve 6 milyar km uzaklıkta bulunuyorlar. En uzak konumda Sedna 150 milyar km, Eris ise 15 milyar km uzaklıkta bulunuyor.

Son derece kararlı bir yörüngede dolanan ve 2006 yılında cüce gezegen sınıfına dahil edilen Eris'in Dünya'ya çarpacağını ileri sürmek çok mantıklı görünmüyor.

Güneş'teki manyetik fırtınaların yol açacağı felaketler: Bu senaryoların tam da Kehanet (*Knowing*) adlı filmde hemen önce basında geniş biçimde yer alması tesadüf değildi. 2012 filminin gösterime girmesinden hemen önce basına servis edilen senaryoların da tesadüf olmadığı gibi. Büyük paralar harcanan bu filmlerin bütçelerinin bir kısmının reklam amaçlı bu tür senaryoların basına servis edilmesi için harcadığını düşünmek çok da mantıksız değil.

Nicolas Cage'in başrolde oynadığı ve 10 Nisan 2009'da gösterime giren Kehanet filminde, Güneş'te meydana gelen büyük patlamalar ve manyetik fırtınalar sonunda Dünya'daki yaşam tümüyle yok oluyor. Yalnızca bir kız ve bir erkek çocuk,

son anda başka dünyalardan gelen kişilerce kurtarılıyor ve bir süre sonra artık hiçbir canlının yaşamadığı Dünya'ya geri getiriliyor.

Film tam vizyona girdiğinde, The Daily Mail'in bilim editörü Michael Hanlon'un yazdığı makale (9) bu konudaki senaryoları adeta tetikledi. Senaryo, dünya ile birlikte bizim medya organlarında da geniş yer aldı. Aslında bilimsel verilere dayanan makalede, Güneş etkinliğinin maksimuma ulaşacağı düşünülen Eylül 2012'de, Güneş'ten gelen çok büyük manyetik fırtınalar nedeniyle, çok az bir olasılık olsa bile trafoların aşırı yüklenme nedeniyle eriyebileceği, günlerce elektrik kesintisi olabileceği, buna bağlı felaketler sonunda milyarlarca insanın ölebileceği iddia ediliyordu. Makalede, Kanada'da 20 yıl kadar önce yaşanan elektrik kesintisinin de Güneş'teki manyetik fırtınalardan kaynaklandığına dikkat çekiliyordu.

Güneş lekeleri gözlemleri Galileo'dan beri, yaklaşık 400 yıldır sürüyor. Son derece gelişmiş gözlem araçları ve özellikle de SOHO adlı uydu ile Güneş'in tüm etkinliği artık gün gün izlenebiliyor. En başta bu senaryoda öne sürülen maksimum etkinliğe ulaşma tarihinin yanlış olduğu NASA tarafından açıklandı. Güneş'teki leke sayısı ile Güneş etkinliği arasında bir ilişki bulunduğu ve bunun da yaklaşık 11 yıllık bir çevrime sahip olduğu biliniyor. Önümüzdeki leke çevriminin maksimumunun kesin zamanı ise henüz belirlenmiş değil. Tüm veriler, merkezi Brüksel'de bulunan Güneş Etkileri Veri Analizi Merkezi'nde toplanıyor (10) ve ancak şu anki çevrimin sonuna geldikten sonra, bir sonraki çevrimin maksimumu belirlenebiliyor. Çünkü Güneş etkinliğinin minimumda olduğu anın yüksek bir güvenilirlikle belirlenmesi, yeni çevrimin başlamış olmasını gerektiriyor.

Güneş'in önümüzdeki maksimumunun 2012'de olmayacağı şimdiden kesinleşmiş durumda. NASA'ya bağlı Marshall Uzay Uçuşları Merkezi'ndeki bilim adamlarının verdiği tahmini maksimum zamanı, 2013 yılının nisan ya da mayıs ayları. Üstelik Şekil-1'den görüleceği gibi, 2013'de gerçekleşecek maksimum bir öncekine göre oldukça zayıf olacak. Ancak bu tahminler de önümüzdeki dönemde değişebilir. Çünkü tahminler, Güneş etkinliğinin değişiminin altında yatan nedenleri anladığımız anlamına gelmiyor. Bu durumda yukarıda anılan senaryo, daha baştan temelsiz kalmış oluyor. Ayrıca **Etkin Güneş** evrelerinde (maksimumda) meydana gelen manyetik fırtınaların etkisinin çok fazla abartıldığı, bugüne kadar manyetik fırtınalardan kaynaklanan

Şekil-2. Maya Takvimi.

önemli bir olayın da kayda geçmediğini biliyoruz. Zaten filmin vizyondan kalkmasıyla birlikte bu problemin gündemde artık eskisi kadar yer almaması da dikkat çekiyor.

M a y a

takviminin sonu: 2012 ile ilgili son felaket senaryolarının odağında Maya uygarlığı ve kullandıkları oldukça

karmaşık takvimler var. Bu senaryolara göre, 21 Aralık 2012 tarihinde Dünya-Güneş doğrultusu, kış gündönümü (kış solstisi) sırasında

İçinde yaşadığımız Samanyolu galaksisinin merkez doğrultusuyla aynı hizaya gelecek. Böylece Dünya-Güneş ve galaksi merkezi arasında bir "tutulma" gerçekleşecek. Yer'in manyetik alanı ile galaksinin manyetik alanı "etkileşmeye" girecek. Senaryonun yanlışlığını gözler önüne sermeden önce, Maya takviminde gerçek durumun ne olduğunu ele alalım: Gerçekten de Maya takvimi 21 Aralık 2012'de sona eriyor mu? Aslında Maya takviminde sona eren 13. Baktun adı verilen bir dönem. Maya takvimlerinde birçok zaman aralığı kullanılmaktadır ve Baktun bunlardan biridir. Bir Baktun 144 000 gün, yani 394 yıldan biraz fazla bir süredir. Nasıl ki şimdi kullandığımız takvimin başlangıcı (epok) İsa'nın doğduğu düşünülen tarihe bağlanmışsa, Maya mitolojisine göre evrenin oluşum anı, Maya takviminin başlangıcı olarak kabul edilmiştir.

Maya medeniyetini araştıran çeşitli kaynaklara göre bu tarih M.Ö. 11 Ağustos 3114 tarihine karşılık gelmektedir. Mayaların "Uzun Sayım" dedikleri süreç, 13 Baktuna (1.872.000 gün = 5.125,36 güneş yılı) eşittir. Maya takviminin başlangıcı olarak M.Ö 11 Ağustos 3114 tarihi kabul edildiğinde, 13 Baktun sürecek dönemin bitişi 21 Aralık 2012 gününe denk gelmektedir.

Maya takvimine dikkat çeken diğer bir kitapta (11), Dennis ve Terence McKenna bu konuyu tartışmaya açtılar. Yazarlara göre "Güneş Sagittarius (Yay) takımyıldızında olduğunda, galaktik merkez doğrultusundan yalnızca 3° ve tutuluma (ekliptik) da 2° kadar uzaklıkta olacak. Presesyon nedeniyle, bu fark giderek kapanacak ve sonunda galaktik merkezin tutulmasına yol açacaktır".

Başka bir iddia da 1987'de, sanatçı, şair ve tarihçi olan José Argüelles tarafından ortaya atıldı. Argüelles (12), 13. Baktun dönemi ile Samanyolu galaksisi merkezinden gelen ışınım arasında ilişki olduğunu ileri sürdü. Argüelles'e göre, Mayalar bizim ne zaman bu ışınım maruz kalacağımızı ve bunu ne zaman terk edeceğimizi biliyorlardı. İddiaya göre ışımaya; insanlar, gezegenler, Güneş ve galaksi merkezi arasında "görünmez bir hayat çizgisi" gibi ış görüyordu. Argüelles keza gezegenlerin, bu ışımayı denetleyen ve her şeyin DNA'larla değiştiği "harmonik jiroskop yörüngeli" cisimler olduğu sonucuna varmıştı!

1995 yılının sonlarında, John Major Jenkins (13) de bu tür konulara değindi. Jenkins'e göre, kış gündönümünde Güneş ve galaksinin merkez doğrultusu tam 21 Aralık 2012'de aynı doğrultuya geliyorlardı. Jenkins, Mayaların takvimlerini tam da bu tarihte sonlandırmaya iten nedenin, "muazzam bir dönüşüm ve ruhani gelişim fırsatı; bir çağdan başka çağa geçiş" olarak yorumladı.

Yararlanılan Kaynaklar

Burak Eldem, 2012:*Mardukla Randevu*, İnkılap Yayınevi, 2003
Orhan Gölbaşı, *Marduk Gelecek Dertler Bitecek (mi?)*, TÜBİTAK, Bilim ve Teknik Dergisi, Mayıs 2004

Michael Hanlon, *Meltdown! A solar superstorm could send us back into the dark ages-and one is due in just three years*, <http://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-1171951/Meltdown-A-solar-superstorm-send-dark-ages-just-THREE-years.html>